

УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКІ ВІДНОСИНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У статті на основі аналізу наукових праць з питань українсько-канадських відносин досліджується сучасний стан та перспективи розвитку українсько-канадських відносин.

Ключові слова: Канада, Україна, співробітництво, міжнародна арена, зовнішньополітична стратегія, українська криза.

Актуальність теми статті: визначається тим, що відносини з Канадою є перспективним напрямком для зовнішньополітичної стратегії України.

Мета даної статті: дослідження стану та перспектив розвитку українсько-канадського двостороннього співробітництва.

Питання українсько-канадських відносин знайшли відображення у роботах дослідників М. Дойчика, Е. Барана, С. Аппатова, В.В. Козика та інших.

Україна та Канада – дві країни, які розташовані у різних півкулях світу, але зв'язані через океан сотнями тисяч ниточок родинних зв'язків кількох поколінь, які роблять наші двосторонні відносини насправді особливими. Значні надії української сторони з перших кроків незалежності покладалися на українсько-канадське партнерство. Канада першою визнала незалежність України — 2 грудня 1991 р.

Двосторонні відносини України та Канади мають давню історію та охоплюють великий спектр сфер. Особливості українсько-канадського співробітництва обумовлені наявністю 1,2-мільйонної української діаспори в Канаді, що має надзвичайно розвинену систему громадських та культурних організацій, наукових та дослідницьких установ, музеїв, художніх колективів, мистецьких об'єднань. Це сприяє прямим міжособистісним контактам між громадянами наших країн, а також безпосереднє співробітництво між такими організаціями в Канаді та подібними установами в Україні. Протягом десятиліть українці в Канаді накопичували значний духовно-культурний потенціал, створювались численні наукові, літературні, художні цінності, там працювали і працюють багато видатних українських вчених, письменників, художників [3, с.11]. Українська діаспора, представляючи собою нееконімічну групу тиску, активно включена в процес формування українсько-канадських відносин. Українські канадці стають ініціаторами та безпосередніми дійовими особами як виконавці, керівники, експерти і консультанти численних проектів і програм двостороннього співробітництва. Українська діаспора, в свою чергу, зіграла значну роль у формуванні іміджу незалежної України в Канаді, в популяризації української внутрішньої та зовнішньої політики, що сприяло формуванню дружніх взаємовигідних відносин між двома країнами. Важливо також відмітити і останні парламентські вибори в Канаді 2015 р. Економічна криза в Україні та конфлікт на Донбасі стали однією з ключових зовнішньополітичних тем під час нинішньої виборчої кампанії в Канаді. Три найвпливовіші канадські партії – Консервативна, Ліберальна і Нова

демократична – висловили підтримку Україні і наміри не тільки продовжити, але і посилити її. За результатами виборів перемогла Ліберальна партія, внаслідок чого уряд країни очолив її лідер – Джастін Трюдо. Він сформував зовсім новий склад нового Кабінету міністрів Канади, до якого увійшли дві українки Христя Фрилянд і Марієн Міхічук, які стали міністрами міжнародної торгівлі й праці та зайнятості. Це засвідчило особливий стан відносин, а також можливості до ще більшого поглиблення відносин в різних сферах двостороннього співробітництва. Джастін Трюдо висловив свою всеосяжну підтримку Україні та пообіцяв не тільки не змінювати позицію Канади до української кризи, а пообіцяв збільшити свою підтримку. Він також відзначив готовність Канади не тільки здійснювати тиск на Москву, але й всіляко допомагати Києву, у тому числі сприяти модернізації Збройних сил України. Варто відзначити також, що Збройні сили України отримали від Канади високотехнологічне обладнання для розмінування. Також необхідно зазначити, що на сайті партії Джастіна Трюдо регулярно з'являються коментарі з українських проблем і подій, а сам він особисто привітав народ України з Днем Незалежності і похвалив борців за неї, і пообіцяв «щосили активно допомагати відновленню економічних та демократичних інститутів України. Крім того, він закликав світову спільноту і всіх союзників своєї країни посилювати тиск на Москву» [4].

Канадські урядовці неодноразово оприлюднювали заяви, в яких засуджувалася політика РФ проти України та підтверджувалася позиція Канади щодо невизнання нелегальної анексії Криму, підтримки суверенітету та територіальної цілісності України. Крім того, Канада запровадила економічні та політичні санкції проти ряду російських осіб та компаній, а також представників т.зв. «ДНР» та «ЛНР» і лідерів сепаратистів. Із 29 червня 2015 р. також заборонено здійснювати торговельні та інвестиційні операції з окупованим Кримом. Канада неодноразово постачала нашій країні гуманітарну допомогу у вигляді медичних аптечок, засобів нічного бачення, комплектів військової форми тощо. Канадські інструктори беруть участь у навчанні українських військових. Також Канада надала Україні фінансову допомогу у вигляді 200 млн. дол. США для стабілізації української економіки і 50 млн. дол. США для вирішення гуманітарних проблем, а також 5 млн. дол. США для тренувальної місії нової української поліції. Вона також передала українському уряду пакет технічної допомоги для проведення реформ, який піде, по-перше, на подолання корупції, а по-друге, на створення незалежної судової системи. Однією зі знакових подій є підписання документа про завершення переговорного процесу щодо створення зони вільної торгівлі між Україною та Канадою. Положення проекту Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою забезпечують, зокрема, поглиблення торговельного та економічного співробітництва, в тому числі в частині торгівлі промисловими і сільськогосподарськими товарами, захисту інтелектуальної власності, регулювання державних закупівель [5]. Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою закладає правові засади режиму вільної торгівлі між

нашою країною та однією з найбільших у світі індустріалізованих демократичних держав – Канадою. Канада входить до складу Великої сімки (G7), Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), є, разом з США та Мексикою, учасницею Північноамериканської угоди про вільну торгівлю (НАФТА). Це перша, після глибокої та всеохоплюючої Угоди про асоціацію з ЄС, угода з країною Північноамериканського континенту, що охоплює ринок такого масштабу. Угода відкриває можливості для українського бізнесу на коротку та довгострокову перспективу, а також дозволить диверсифікувати торговельні потоки з України. Угода дозволить українському бізнесу отримати більші переваги, скориставшись можливостями від безмитного доступу до нового ринку, а з іншої сторони, відкриваються можливості для імпорту сировини та передових технологій, що сприятиме економічному зростанню. Україна серйозно сприймає потенціал майбутньої Угоди і твердо вірить, що вона буде ефективним інструментом для збільшення взаємного товарообороту. Положення Угоди відповідають стандартам СОТ і зобов'язанням сторін в цій міжнародній організації, а також забезпечують поглиблення торговельного та економічного співробітництва в частині торгівлі товарами (промисловими, сільськогосподарськими, рибою та морепродуктами), захисту прав інтелектуальної власності, державних закупівель тощо. З моменту набуття чинності Угода відкриє для українських експортерів 98% канадського ринку товарів. Ввізні мита на сільськогосподарські товари будуть негайно скасовані (за винятком 108 тарифних ліній, доступ по яких відкриється у рамках квот), а також на всі промислові товари (крім легкових автомобілів із 7-річним перехідним періодом скасування ввізних мит). Для вказаних 108 тарифних ліній сільськогосподарських товарів вітчизняні експортери матимуть можливість постачати товари за нульовою ставкою ввізного мита в рамках глобальних квот Канади. Україні вдалося відстояти асиметричну порівняно з Канадою, лібералізацію доступу до свого ринку у чутливих галузях. Також Угода сприятиме розвитку кооперації в сфері авіабудування. У довгостроковій перспективі передбачається збільшення постачання високотехнологічного обладнання та промислових товарів з високою доданою вартістю. Угода також передбачає надання Україні технічної допомоги для покращення доступу українських товарів на ринок Канади та допомогу для розвитку аграрного комплексу. В сучасних умовах угоди про вільну торгівлю дозволяють усунути митні тарифи на товари та нівелювати застосування заходів, які можуть обмежувати торгівлю чи іншим чином спричинити зростання витрат бізнесу [4]. Цей документ позитивно вплине на розвиток та стабілізацію нашої економіки, бо саме через тарифні мита зовнішньоторговельний товарообіг між Україною та Канадою був не досить високий. Саме цей документ сприятиме виходу України на ринки всього Американського регіону. Це, в свою чергу, підвищить можливості України розвивати активні відносини з сучасними центрами сили, включаючи США і Бразилію. Якщо ж говорити про основні напрямки співробітництва України та Канади, то, перш за все, треба відмітити співробітництво у сфері освіти. Прикладом цього виступають безліч освітніх

програм та достатньо широка нормативно-правова база. Канадський уряд сприяв розвитку освіти України через проведення безлічі семінарів і тренінгів для викладачів освітніх закладів, фінансування та допомогу у формуванні навчально-методичних матеріалів, а також через запровадження обмінів для студентів, учнів та викладачів освітніх закладів. Це все позитивно вплинуло на розвиток освіти в Україні та зміцнило зв'язок між Україною та канадцами українського походження. Перспективним напрямком є, перш за все, співробітництво у сфері теле- та кіновиробництва. Співробітництво у цій сфері може призвести, перш за все, до популяризації українського продукту закордоном, яке приведе до збільшення доходів. Бо саме сфера кіно зараз є однією з найбільш прибуткових сфер, які зможуть створити нові робочі місця та приведуть до зменшення безробіття в нашій країні, збільшення казни за рахунок податків [1]. Другим основним напрямком двостороннього співробітництва України та Канади є співробітництво в економічній сфері. Зв'язки у сфері економіки є основою в усьому спектрі двосторонніх відносин, тому що економічна привабливість держави – це найсильніший козир у її зовнішній політиці. Слід зазначити, що протягом XXI ст. спостерігається позитивна динаміка двостороннього товарообігу. Якщо в 1994 р. двосторонній товарообіг становив 51 млн. дол., то в 2015 р. загальний обсяг взаємної торгівлі товарами між Україною та Канадою склав 300,5 млн. дол. В 1994 р. були встановлені повноцінні торговельно-економічні відносини, що говорить про позитивну динаміку відносин, але певним бар'єром у реалізації повного потенціалу торговельно-економічних відносин є високі мита і митні тарифи для третіх країн в рамках НАФТ А, членом якої є Канада. Саме тому з 2009 р. українська і канадська сторони вели переговори про укладення двосторонньої зони вільної торгівлі (ЗВТ), яка б стала лазівкою в обхід НАФТА і 14 липня 2015 р. в Оттаві цей процес завершився підписанням документа про завершення переговорного процесу щодо створення зони вільної торгівлі між Україною та Канадою [2, с. 34]. Торговельно-економічна сфера економіки займає велику частку у відносинах з Канадою, про це свідчить нормативно-правова база, яка налічує понад три десятка принципово важливих документів. Особливе місце займає сфера інвестицій. За допомогою канадських інвестицій відбувається зміцнення і розширення економіки України. Можна також відмітити, що основною сферою інвестицій є промисловість України. Канадські компанії розширюють свою діяльність в Україні та зміцнюють свої позиції, але існують і досить вагомні недоліки, які не дають у повному обсязі здійснювати інвестиційну діяльність компаніям Канади. Перш за все, це недосконалість української законодавчої бази, а також спроби рейдерських захоплень, які негативно впливають на інвестиційний імідж України. І все ж Канада першою серед західних країн ще у 1992 р. відкрила кредитну лінію Україні. Також можна відмітити позитивну динаміку росту інвестицій, пов'язану з європейським вибором України. Особливе значення має також регіональне співробітництво на рівні провінцій Канади та відповідних областей України, до якого сторони виявляють взаємний інтерес. Українсько-канадські економічні

відносини зазнали великих змін з моменту їх започаткування, на даному етапі вони переживають трансформацію, яка позитивно вплине на розвиток України як повноцінного члена міжнародної спільноти [7].

Таким чином, сучасний етап відносин між Україною та Канадою є найбільш важливим, оскільки саме сьогодні наша держава переживає найбільш тяжкі часи і саме Канада надає нам найбільшу та всебічну підтримку у збереженні нашої територіальної цілісності та суверенності. Протягом останніх 10 років було збережено та закладено міцні підвалини для активного й змістовного українсько-канадського діалогу в усіх сферах на найближчу перспективу. Досягнення останніх років засвідчують обопільне бажання та готовність наших держав розвивати активний, чесний та взаємовигідний діалог, свідченням чому є ряд нових ініціатив та проектів, які розраховані як на коротку, так і середньо-термінову перспективу.

Список використаної літератури:

1. Canada-Ukraine relations [Electronic resource]. – Access mode: http://www.ucc.ca/Section_3/.
2. Баран Е. Канадське співробітництво з Україною. Зовнішня торгівля / Е. Баран // Зовнішня торгівля. – 1999. – № 1-2. – С. 31-35.
3. Дойчик М. Стосунки України та Канади в 1991-1996 рр.: патронат чи співробітництво [Текст] / М. Дойчик // Нова політика. – 1998. – № 4. – С. 9-13.
4. Інформаційно-аналітична довідка щодо укладання Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=188053&cat_id=170824.
5. Канада надала Україні кредит на 200 млн. канадських доларів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.unian.ua/finance/991197-kanada-nadala-ukrajini-kredit-na-200-mln-kanadskih-dolariv.html>.
6. Культурно-гуманітарне співробітництво між Україною та Канадою [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://canada.mfa.gov.ua/ua/ukraine-%D1%81%D0%B0/culture>.
7. Прямі іноземні інвестиції з Канади в Україну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/analiz_inv_spivirobnictva/can/4147.html.

Рогожкіна Л.

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

У статті проаналізовано основні напрями політичної системи сучасної Великобританії, проаналізовано політичні звичаї та традиції політичного життя. Розкрито особливості головних напрямів реформування державного управління країни, окреслено ключові завдання і перспективи подальших політичних інновацій.

Ключові слова: Палата лордів, Палата громад, виборча система, програма консерваторів.

Вибір країни для вивчення не є випадковим і обумовлений тією політичною і соціально-економічною роллю, яку відіграє Велика Британія у світі. Ця держава визнається стабільною демократичною державою, в якій демократичні інститути і процеси поєднані з економічним добробутом і соціальною захищеністю населення.